

Predstava "Pansion Eden" u režiji mađarskoga redatelja Árpáda Schillinga premijerno je izvedena u Zagrebačkom kazalištu mladih

KROZ TEMU MIGRANATA PROPITUJE SE IDENTITET

FLIPKOS/PIXSELL

GLUMCI KAO SUKREATORI
 12-člana glumačka postava zajedno je sa Schillingom sudjelovala u stvaranju scenarija za "Pansion Eden"

Jelena Ružić

U potpunom mraku scene nalazi se jedino veliki stol sa svečanim bijelim stolnjakom i cvjetnim aranžmanom koji će tijekom večeri dodatno obogatiti raskošna gozba. Baš kako i dolikuje jednoj svadbi, koja je tek prividno središte radnje "Pansiona Eden", u subotu premijerno izvedene predstave Zagrebačkoga kazališta mladih (ZKM) čiju režiju, prvi put u Hrvatskoj, potpisuje mađarski redatelj Árpád Schilling.

Temeljno je pitanje identiteta

"Pansion Eden" jedna je od onih predstava u kojima je jasno prikazano nepribjegavanje važnosti strukture. Vidljivo je to već kada glumice Tina Orlandini i Katarina Bistović Darvaš postavljaju stol i "pripremaju scenu" dok gledatelji ulaze u dvoranu i ne znajući da je predstava, zapravo, počela. Umjesto normi i pravila, društvena uloga kazališta bila je očito temeljna inspiracija u procesu stvaranja ovoga dvosatnoga komada. Na

kraju krajeva, kazalište kojem je zadatak reagirati na vrijeme u kojem živi i jest jedan od temeljnih postulata Árpáda Schillinga, čiji je to nedvojbeno zaštitni znak.

– Kazalište vidim kao najdublju potrebu za iskazivanjem problema koji nas muče, a progovorimo li o problemu kako treba, naći ćemo na njega i odgovor. Kako svaki problem o kojemu govorimo traži i različito rješenje tako se i kazališne forme govora o tome bitno razlikuju – i sam je Schilling opisao mjesto kazališta u društvu.

Tematiziranjem više ili manje aktualnih društveno-političkih pitanja; od rata, preko procesa migracija, pojedinačnih stavova prema izbjeglicama, uloge Crkve u svemu tome pa sve do suvremene digitalne tehnologije i pomodnosti koja se uvukla čak i u pore gastronomije i nutricionizma, zapravo se govori o temeljnoj odrednici svakoga čovjeka – njegovu identitetu. Što je čovjekov identitet; je li on ono što čovjek misli o sebi ili ono što drugi misle o njemu; je li identitet javni ili pri-

vatni element koji je zapravo naša jedina ispravna životna osobna iskaznica, tek su neka od pitanja koja se nalaze duboko u korpusu "Pansiona Eden".

Veselje je tek stvar kurtoazije

Kako bi se istaknula važnost identiteta, Schilling ne samo da je scenarij za "Pansion Eden" stvorio u suradnji i improvizaciji s glumačkom postavom (osim Orlandini i Bistović Darvaš, tu su Hrvojkja Begović, Zoran Čubrilo, Dado Čosić, Petar Leventić, Edvin

Liverić, Filip Nola, Urša Raukar, Rakan Rushaidat, Doris Šarić Kukuljica i Mateo Videk) nego je i likove koji tumače glumci nazvao njihovim osobnim imenima. Svi se oni, dakle, nalaze na svadbi Doris i Zorana na kojoj se već tijekom zdravica vidi da je riječ o disfunkcionalnoj obitelji u kojoj su dobri odnosi i veselje zbog tuđe sreće tek privid i stvar kurtoazije. Laži i prijezir među članovima obitelji na površinu isplivavaju čitanjem vijesti u kojoj stoji kako je ilegalni prijevoz migranata kobno završio, a među žrtvama se našlo i 5-godišnje dijete. Tada se kod Katarine, čini se svijetle točke u obitelji, javlja sumnja da su joj suprug i sin upleteni u biznis krijumčarenja ljudi. Njezin lik metafora je koja upozorava na pogrešne postupke svih onih koji remete blaženost edena. Međutim, unatoč najiskrenijim namjerama, upravo oni koji upozoravaju poput Katarine bivaju prognani, a predstava na kraju postavlja pitanje za svakoga gledatelja ponaosob: u svome raju, tko smo zapravo mi? ●

DRUŠTVENA ULOGA
 KAZALIŠTA TEMELJNI JE
 SCHILLINGOV POSTULAT
 I ZAŠTITNI MU ZNAK

"PANSION EDEN"
 PREDSTAVA JE U KOJOJ
 SE NIJE PRIBJEGAVALO
 VAŽNOSTI STRUKTURE